

Voorlopig besluit VWS over voedselkeuzelogo Hartstichting pleit voor aansluiting bij Schijf van Vijf

Donderdag 28 november kiest staatssecretaris Blokhuis een voedselkeuzelogo: de Nutri-score. Het nieuwe logo ziet eruit als een energielabel dat moet helpen om gezondere voedselkeuzes te maken. A (donkergroen) staat voor gezond, producten met de letter E (dieprood) kun je beter laten staan. Het gaat om een principebesluit: de komende 1,5 jaar wordt onderzocht, hoe het van oorsprong Franse keurmerk, het beste vertaald kan worden naar een Nederlandse versie. Hiervoor heeft de Hartstichting, samen met Diabetesfonds en Nierstichting, gepleit.

Dat er na jaren onduidelijkheid eindelijk een voorlopige keuze wordt gemaakt, is goed nieuws, zegt Carolien Martens, relatiemanager public affairs van de Hartstichting. Zij voerde het afgelopen jaar gesprekken met het ministerie van VWS en met andere betrokkenen. Volgens haar moeten nog de nodige stappen worden gezet, voordat de vlag écht uit kan. Waarom is het zo moeilijk om het eens te worden over een duidelijk logo in de schappen van de supermarkt?

Verschillende logo's

Er zijn op hoofdlijnen twee dingen waar de gesprekken over gaan: hoe ziet het logo eruit en op basis van welke criteria krijgt een product een score. Over hoe het logo eruit moet komen te zien is nu een besluit genomen. Martens: "Er bestaan verschillende voedselkeuzelogo's, die elk voor- en nadelen hebben. Dit moest onderzocht worden. De Hartstichting vindt het belangrijk dat het logo voor alle mensen goed te begrijpen is en echt helpt gezonde(re) keuzes te maken. Dat is met name belangrijk voor mensen die vanwege hun gezondheid specifiek op hun zout, verzadigd vet en suikerinname moeten letten. Maar het moet gezonde mensen ook helpen langer gezond te blijven. Onderzoek van het CBS laat zien, dat we steeds zwaarder worden. Overgewicht is een van de belangrijkste volksgezondheidsproblemen van dit moment: één op de twee Nederlanders heeft overgewicht. Dit kan op termijn leiden tot hart- en ziekten."

Aansluiting bij de Schijf van Vijf

Net als Nederland kent Frankrijk richtlijnen voor de keuze van goede voeding. Welke score een product krijgt, gezond of ongezond, wordt bepaald door een rekenmodel dat gebaseerd is op deze voedingsrichtlijnen. Je zou denken dat die menuvoorschriften niet veel verschillen, afgezien van kleine cultureel bepaalde verschillen. Waarom kan het systeem niet gewoon ingevoerd worden in Nederland? Martens: "Onderzoek van het RIVM en Voedingscentrum laat zien dat Nutri-Score nog onvoldoende aansluit op onze richtlijnen. Er zijn producten met te veel zout en suikers en te weinig vezels, die de beste score (A) krijgen, terwijl die niet in de Schijf van Vijf passen. Het kan niet zo zijn dat een gesuikerd toetje even goed scoort als naturel yoghurt of wit brood net zo goed als volkorenbrood. Afwijken van de Nederlandse richtlijnen zorgt voor verwarring. In 2016 sneuvelde na vergelijkbare kritiek hierdoor een eerdere poging tot een logo: het Ik Kies Bewust-vinkje."

Stappen

Het huidige systeem heeft dus tekortkomingen. De Hartstichting dringt er, samen met andere gezondheidsfondsen, op aan dat een groep wetenschappers een verbeterd rekenmodel ontwikkelt, dat aansluit bij de Schijf van Vijf. Dit moet een onafhankelijk team zijn. Ook andere Europese landen zijn betrokken. Zij willen het voedselkeuzelogo ook in hun land invoeren. Martens: "We moeten het dus allemaal eens zijn over de opdracht die de wetenschappers krijgen. Pas als zij een goed advies kunnen uitbrengen, kan een definitieve keuze voor het voedselkeuzelogo gemaakt worden."

Meer maatregelen nodig

Als dat voedselkeuzelogo er straks is, zijn we er dan? Martens: "Een voedselkeuzelogo kan mensen helpen gezonder te gaan eten. Dan moet het logo wel kloppen én er moet geïnvesteerd worden in voorlichting en campagnes om het logo onder de aandacht te brengen. Maar we moeten ons niet blind staren op deze ene maatregel. In algemene zin zouden mensen meer aangespoord moeten worden om te eten volgens de Schijf van Vijf. Onze omgeving is dusdanig ingericht dat het steeds makkelijker is te kiezen voor overmatige consumptie van ongezond eten en drinken. Er moet dus nog veel gebeuren. Zo moeten bewerkte voedingsmiddelen gezonder worden door de hoeveelheid zout, verzadigd vet en suikers te verlagen. We proberen de overheid te bewegen stevige maatregelen te nemen. De eerdere afspraken die de overheid met de voedingsindustrie heeft gemaakt in het Akkoord

Verbetering Productsamenstelling (AVP) waren te vrijblijvend. We constateren dat de ambities niet worden gehaald er maar babystapjes worden gezet. De overheid is nu echt aan zet.”